

Här blomstrar fröodlingen

Inger och Mats Runeson i ett hav av rödblåra.

FOTO: MARIE HENNINGSSON

Det är som att kliva in i en tavla av Monet när man kommer till ängsfröodlarna Inger och Mats Runeson i Opparyd Råsgård i Småland. En tavla som ändrar utseende från tidig vår till sen höst.

Just nu blommar cerise rödblåra, gula slättegubbar, lila midsommarblomster och vita prästkragar. Mellan dem vajar bäddar med gräs i olika nyanser av grönt.

Inger och Mats Runeson är de enda ängsfröodlarna i landet som enbart använder sig av fröer med svenskt ursprung. Det räcker dessutom inte med svenskt ursprung, fröerna som odlas på deras gård några mil sydväst om Växjö kommer från södra Sverige, kontraktsodlarna i Mellansverige och norra Sverige sår enbart fröer som kommer från deras trakter.

Kontraktsodlare

– Vi har ett tiotal kontraktsodlare från Simrishamn i söder till Umeå i norr och har därmed täckt upp olika provenienser, säger Mats Runeson.

Företaget Pratensis AB, (Pratensis är latin och betyder växa på äng), startades 2005. Basen är gården i Småland som funnits i Mats släkt sedan tidigt 1700-tal. I ladugården finns inga djur längre.

I stället används den för att torka och tröska fröer och som lager. En mindre del av marken används för

ängsfröodling. Åker och betesmark arrenderas ut.

– Alla arter kan inte odlas så här. Vi måste också samla fröer och vi plockar dem där de inte skadar florin, säger Inger Runeson.

100 olika arter

Totalt hanterar de ett 100-tal olika arter, både blommor och gräs. Fröerna som skördas blandas sedan till olika fröblandningar. Pratensis säljer också plantor.

– Vi tittar ute i naturen hur arterna växer ihop. Arter som kan ta överhanden och bli aggressiva plockar vi bort. Vi erbjuder olika fröblandningar beroende på jordart, om det är torrt eller fuktigt, kalkrik eller sur jord, säger Inger.

Fröer till privatpersoner säljer de på postorder. Då handlar det om påsar med 35 gram som räcker till 10 kvadratmeter eller frö i lösvikt till större ytor.

– Det blir mer och mer

Claude Monets trädgård i Giverny.

Styvmorsviol är en av de första arter som Inger Runeson skördat den här säsongen.

Ett hav av midsommarblomster i midsommartid.

populärt att avsätta en del av trädgården som äng, säger Mats.

Men det är parkförvaltningar, kyrkogårdsförvaltningar och anläggningsföretag som är de stora kunderna och då handlar det om stora påsar. Den här veckan gick 70 kilo frö till en kommun.

Priset för den stora kunden är ungefär 800 kronor per kilo fröblandning.

Att odla och skörda ängsfrön handlar mycket om handarbete. Varje art kräver sin hantering. Arbetet är omöjligt att mekanisera.

–Vi skördar ju vid olika tider på säsongen, vissa arter tar vi allt på en gång, andra arter skördar vi efter hand. Fibbla till exempel handplockar jag en gång om dagen i flera veckor, säger Inger.

På sommaren är arbetet intensivt. Då jobbar båda i företaget med att skörda. När det går mot vinter är det Inger som tröskar, rensar och paketerar. Mats lägger sin tid på arbetet som VA-konsult.

Prästkrage.

Inger och Mats har inga planer på att utöka den egna odlingen. Däremot kan de tänka sig att knyta fler kontraktsodlare till sig, framför allt skulle de behöva fler odlare i Mellansverige.

Små ytor

– Odlingen kräver inte stora ytor, som mest har våra odlare ett halvt hektar. Men det måste finnas ett stort intresse och gott om tid. Det passar bra som bissyssla till lantbruket, säger Mats.

Intäkterna för den som odlar kan bli från 20 000 kronor upp till 100 000 kronor per odling, beroende på vad man odlar, hur stor skörden blir och hur mycket arbete man lägger ner, till exempel vad gäller torkning. Pratensis står för utsädet.

– För rent blålockefrö betalar vi mellan 4 000 och 5 000 kronor per kilo, de är så otroligt små de fröerna, säger Mats.

Det lyser cerise, lila och vitt framför Mats och Ingers gård. Men snart är det andra färger som tar över. Den lilla blålockan är på gång ...

Marie Henningson 036-30 62 65
marie.henningson@lrfmedia.lrf.se

Liten blålocka.